

Verslag lezing: Genealogisch onderzoek, vroeger en nu

Door: Jan Leeuwenhoek

d.d. 18-9-2018

Professor Boekee, thans met emeritaat, neemt ons mee in hoe vroeger genealogisch onderzoek werd verricht en welke ontwikkelingen er zijn geweest.

Zelf is hij in 1972 begonnen met onderzoek. Iemand informeerde naar de naam Boucquet. Er waren verschillende schrijfwijzen van de naam. En er was een verhaal over Hugenoten. Hoe zat het nu?

Dick startte met verzamelen van gegevens. Er bleek heel veel te zijn. Vooral in het Leidse archief was er veel. Eerst alle Leidse klappers bezien. Er waren 30 schrijfwijzen van de naam. Ook andere bronnen werden bekeken, veel kopieën gemaakt en teksten overgeschreven. De ordening van het Leidse archief werd steeds helderder. Ook in Vlaardingen was overigens veel en in andere archiefplaatsen.

Pas na deze verzamelfase is hij begonnen met het ordenen van de gegevens, geeft Dick aan.

Geleidelijk ging het onderzoek van het papieren tijdperk naar het digitale tijdperk. Een belangrijk thema daarbij is de betrouwbaarheid van gegevens. Fouten bleven in het papieren tijdperk lang bestaan, omdat ze waren neergelegd in boeken. Het is in het huidige digitale tijdperk makkelijker om - transparant - correcties aan te brengen. Dat wordt overigens lang niet altijd gedaan.....

Dick bepleit heel expliciet te zijn in het aangeven van de mate van hardheid van gegevens die je hebt. Hij stelt voor een vijfdeling te hanteren:

1. Mogelijk is het gegeven juist;
2. Het gegeven is niet onwaarschijnlijk;
3. Het is waarschijnlijk;
4. Het is vrijwel zeker;
5. Het is zeker.

In de publicaties die hij heeft uitgebracht geeft hij ook steeds zijn onzekerheden aan. Het is belangrijk om dat altijd te doen, want zo worden we steeds zekerder over wat de werkelijkheid is. Handel dus als ware het wetenschap.

Vanuit de wiskunde, zijn vakgebied, geeft Dick Boekee ontwikkelingen aan:

In 1960 de start van de computer. Het was een rekenmachine die hard nodig was voor berekeningen in de ruimtevaart. Gegevensopslag was toen erg duur. De PC's kwamen. Deze hadden een eigen geheugen. Dat was nieuw en erg handig. Er kwamen tekstverwerkers, zoals Wordperfect. Floppy's werden geïntroduceerd. Het besturings-systeem DOS werd ontwikkeld. Scannen werd mogelijk en foto's konden digitaal worden opgeslagen (noot: vergeet ook de achterkant ervan niet; bevat soms belangrijke informatie). Het was een enorme ontwikkeling in een relatief korte periode. Veel aanwezigen hebben dit of een deel ervan meegemaakt.

Thans werken we met websites, digitale bronnen en genealogische programma's.

Ze maken het ons makkelijker.

Heden overleed, na eene langdurige ziekte, ons dochtertje REGINA, 3¹/₂ jaar oud.
KOEPOORTSWEG, D. F. BOEKEE.
5 Aug. 1886. D. BOEKEE — BEIJEN.
Eenige kennisgeving.

Leidsch Dagblad 6-8-1886 (ELO)

Bronnen en personen kunnen zo worden gecombineerd. Er zit ook een andere kant aan. Copyright van gegevens is veel lastiger. En vanuit privacyoogpunt zijn er meer risico's. Wat kan je wel en wat kan je niet publiceren? Zou het niet goed zijn om hiervoor een handvest te maken als CBG of NGV? Een voorbeeld: op familieadvertenties staan correspondentieadressen. Kunnen die worden overgenomen? Hij heeft ze weleens weggehaald bij zijn publicaties.

DNA-onderzoek is een geheel nieuwe toepassing bij familieonderzoek. Wat is nu leidend, de naam of de genen?

Bij zijn onderzoek naar de naam Boekee heeft Dick ook profijt gehad van internet. Lang was **Teunis** de oudst bekende Boekee, die in 1657 huwde. Nadat via een Franse acte uit de kerkrekeningen een **Antoine** werd gevonden werd via een internetpublicatie **Jean Boucquet** gevonden, een belastinggaarder, die geleefd heeft van circa 1580 tot 1655. Zonder internet zou hij deze bron waarschijnlijk nooit gevonden hebben.

Kerkrekeningen kunnen een belangrijke genealogische bron zijn, zoals bleek uit de aantekening van Antoine Boucquet. Dick Boekee geeft aan

dat hij over Rijnsburg een publicatie aan het voorbereiden is. Hij heeft de hoofdstukken uit de kerkrekeningen Rijnsburg, waarin begraaf-aantekeningen staan uit de periode 1588-1678, gescand, er indexen op gemaakt e.d.. De originelen bevinden zich nog in het archief van de kerk. Het is een bron die nog niet eerder beschreven is.

Jan Tolboom dankt Dick Boekee hartelijk voor diens uiteenzetting over de ontwikkeling van genealogisch onderzoek. Hij heeft er veel herkenning bij. Met belangstelling ziet hij uit naar de publicatie over ontvangsten wegens begraven in Rijnsburg. Veel mensen zullen hier aanvullende gegevens in aantreffen. Publicatie zal plaats vinden in de serie Bronnenpublicaties van de afdeling Rijnland.